

19 Ιουνίου 1913: Η ιστορική μάχη Κιλκίς-Λαχανά του Β΄ Βαλκανικού Πολέμου

[/ Αφιερώματα / Γενικά Θέματα / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... \(ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες\)](#)

Μια από τις ιστορικότητες και κρισιμότερες μάχες του ελληνισμού στην σύγχρονη ιστορική του εκπόρευση, που συνέδραμαν ζωτικά την εθνική και εδαφική του ακεραίωση, αλλά και εδραίωσαν την παρουσία του στο πεδίο της Βαλκανικής, εν μέσω σημαντικών γεωστρατηγικών ανακατατάξεων του Β΄ Βαλκανικού πολέμου, είναι η μάχη Κιλκίς-Λαχανά, εναντίον της Βουλγαρίας.

• **Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος**

Μια μάχη από τις φονικότερες στην σύγχρονη στρατιωτική μας ιστορία, με τεράστιες απώλειες θα λέγαμε στο έμπυχο δυναμικό του στρατού μας, αφού

απωλέσαμε μαζί με τους τραυματίες περί τους 8.828 άνδρες, αλλά που συνάμα εδραίωσε την νίκη των ελληνικών όπλων στον **Β΄ Βαλκανικό** πόλεμο και κατέστησε την Ελλάδα ικανή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, να δρομολογήσει σιγά-σιγά την εθνική της ακεραίωση. Ενώ και από πλευράς βουλγαρικών δυνάμεων, ήταν επίσης μεγάλες οι απώλειες, που έφταναν τους 6.971 νεκρούς και 6.000 αιχμαλώτους. Ηγετικές φυσιογνωμίες της ιστορικής αυτής μάχης, υπήρξαν, αφενός από ελληνικής πλευράς ο διάδοχος Κωνσταντίνος, αφετέρου δε από **Βουλγαρικής**, ο στρατηγός **Νικολάι Ιβανώφ**. Με το πέρας της μάχης ο ελληνικός στρατός συνέχισε την προέλασή του στην **Δοϊράνη** και ολοκλήρωσε την νικηφόρα πορεία του, που τον είχε καταστήσει πλέον από τους κεντρικούς παίχτες στο γεωστρατηγικό **παιχνίδι της Βαλκανικής**. Αλλά πως εξελίχτηκε η ιστορική αυτή μάχη που έλαβε χώρα στις 19-21 Ιουνίου του 1913 στην τοποθεσία Κιλκίς-Λαχανά, κατά την διάρκεια του Β΄ Βαλκανικού πολέμου;

Οι Βουλγαρικές δυνάμεις είχαν αναπτυχθεί στις 17 Ιουνίου στην γραμμή **Βερτίσκοκ-Πολύκαστρο** και εκπονούσαν στρατηγικό σχέδιο για την κατάληψη της Θεσσαλονίκης στις 19 Ιουνίου. Προ αυτού του διαφαινόμενου κινδύνου απώλειας της Θεσσαλονίκης, ο ελληνικός στρατός, με ψύχραιμες και καλοσχεδιασμένες κινήσεις αντέδρασε αποτελεσματικά και καθήλωσε τους Βουλγάρους στην τοποθεσία **Κιλκίς-Λαχανά**. Αρωγός δε στην προσπάθεια των ελληνικών στρατευμάτων για την μετέπειτα νίκη τους στην καθοριστική αυτή

μάχη, ήταν και ο γεωφυσικός διαμελισμός της περιοχής, που προσφέρονταν για την τακτική του στρατού μας, ενώ παράλληλα δυσχέραινε την μεταφορά τμημάτων πεζικού προς βορρά και ανατολή, κάτι που επίσης ήθελε σε κείνο το momentum ο ελληνικός στρατός, εναντίων των Βουλγάρων. Η στρατηγική των δυνάμεών μας, καθόριζε την προέλαση βόρεια και ανατολικά των 2ας, 3ης, 4ης και 5ης Μεραρχιών μας καθώς και της **Ταξιαρχίας Ιππικού** μας, που οδηγούνταν προς στην περιοχή του Κιλκίς, ενώ για τις 6-η και 7-η Μεραρχία μας, προέβλεπε την **κατεύθυνσή τους στον Λαχανά**. Αντίστοιχα τώρα από πλευράς βουλγαρικών δυνάμεων, η 2-η Βουλγαρική στρατιά ανέπτυξε μια μεραρχία στρατού και τρεις ταξιαρχίες πεζικού, έχοντας παράλληλα και την αρωγή ενός συντάγματος ιππικού, για την πραγματοποίηση αντεπιθέσεων. Η μορφολογία του εδάφους που παρουσίαζε σημαντικές αποκλίσεις, καθόρισε και τις δυο ξεχωριστές κατευθύνσεις επιθέσεων. Την βόρεια προς το Κιλκίς και την ανατολική προς τον Λαχανά.

Η μάχη στο Λαχανά

Ο ελληνικός στρατός ήδη απών το πρωί της 19-ης Ιουνίου, είχε περιορίσει σημαντικά τις βουλγαρικές προφυλακές. Και το βράδυ κατόρθωσε να καταλάβει το ύψωμα Γερμανικό, το χωριό Όσσα και την περιοχή Σκεπαστού. Την αυγή δε της επόμενης ακριβώς ημέρας, οι ελληνικές δυνάμεις εξαπέλυσαν την κεντρική τους επίθεση. Μεσούσης της μάχης οι ελληνικές μεραρχίες 11η και 6η, κατέβαλαν σισύφεια προσπάθεια για να προσεγγίσουν σε απόσταση εφόδου την βασική βουλγαρική τοποθεσία. Ωστόσο δέχονταν αλλεπάλληλα σφοδρά και φονικά πυρά. Σε αυτό συνέτεινε και το γεγονός, ότι το πεδίο της μάχης ήταν ανοικτό και προσφέρονταν στον αμυνόμενο, να έχει άριστη εποπτεία και ευρεία πεδία βολής

για να αποκρούει τις επιθέσεις. Πάραυτα η 7-η Μεραρχία μας συνέχισε ακάθεκτη τις εφόδους της και τελικά εισήλθε νικηφόρα στην Νιγρίτα. Ενώ το μεσημέρι της 21-ης Ιουνίου, το ελληνικό πεζικό προσέγγισε επιτυχώς σε απόσταση εφόδου τις βουλγαρικές δυνάμεις. Και στις 4:00 μμ. με μια γενική επίθεση με λόγχη, κατατρόπωσε τους Βουλγάρους και τους εξανάγκασε σε υποχώρηση προς τα τελευταία υψώματα της κοιλάδας του Στρυμόνα. Καταγάγοντας έτσι μια περίτρανη έστω και πολύ αιματηρή νίκη. Να σημειώσουμε εδώ, ότι ή ήττα των Βουλγαρικών δυνάμεων θα ήταν συντριπτική, αν η 7-η ελληνική Μεραρχία, καταλάμβανε εγκαίρως την γέφυρα του Στρυμόνα και απέκοπτε έτσι την άτακτη βουλγαρική υποχώρηση στις Σέρρες. Δεσπόζουσα φυσιογνωμία στην μάχη του Λαχανά, υπήρξε ο διοικητής του 1-ου συντάγματος πεζικού μας Φωκίων Διαλέτης.

Η μάχη στο Κιλκίς

Στο πεδίο του Κιλκίς τώρα, οι ελληνικές δυνάμεις κατόπιν επίπονων και αλλεπάλληλων επιθέσεων, κατόρθωσαν να εξαναγκάσουν τις βουλγαρικές δυνάμεις σε σύμπτυξη και να καταλάβουν τις βουλγαρικές προφυλακές ήδη από την πρώτη ημέρα. Και το πρωί της 20-ης Ιούνη, ο ελληνικός στρατός εξαπέλυσε γενική επίθεση. Πάραυτα οι Βούλγαροι αμύνθηκαν σθεναρά και διατήρησαν προσωρινά την αμυντική τους συνοχή. Όμως έστω και αν δεν διερράγη το βουλγαρικό μέτωπο, οι ελληνικές μεραρχίες το απόγευμα της ίδιας ημέρας, πέτυχαν να προσεγγίσουν σε απόσταση εφόδου τις βουλγαρικές γραμμές και να προωθηθούν στην καθοριστική για την έκβαση της μάχης γραμμή : Κάστρο - Μεγάλη Βρύση - Κρηστώνη - Κάτω Ποταμιά - Ακροποταμιά. Προ αυτής της εξέλιξης το Γενικό μας Επιτελείο αποφάσισε γενική επίθεση για την νύχτα, αποσκοπώντας στην κατάληψη του **Κιλκίς**. Ωστόσο λόγω κακού συντονισμού, η επίθεση πραγματοποιήθηκε στις 3:30 μ.μ. μόνο από την 2-η ελληνική Μεραρχία, η οποία και κατόρθωσε να καταλάβει καίρια στρατηγικής σημασίας σημεία, στα ανατολικά της πόλης. Εν τέλει τα χαράματα της 21-ης Ιουνίου, έλαβε χώρα γενική επίθεση από το σύνολο των ελληνικών δυνάμεων, που με αδιάκοπες εφόδους διέρρηξαν την αμυντική θωράκιση των Βουλγαρικών γραμμών. Και στις 9:30 π.μ. έλαβε χώρα η ιστορική ήττα των Βουλγάρων, οι οποίοι κατέρρευσαν ολοκληρωτικά. Ο τιμημένος ελληνικός στρατός είχε απελευθερώσει το Κιλκίς και προέλαυσε νικηφόρα για να γράψει τις χρυσές σελίδες ιστορίας του στον καθοριστικό **Β΄ Βαλκανικό πόλεμο** του 1913. Δικαίως έτσι από την αδέκαστη ιστορική μας μοίρα, η μάχη του Κιλκίς - Λαχανά, καταγράφεται ως ένα από τα σπουδαιότερα ιστορικά μας ορόσημα, που επικαθόρισε ζωτικά την μοίρα του σύγχρονου ελληνισμού και ειδικότερα προς την κατεύθυνση της εθνικής μας ακεραΐωσης. Και ως ένα τέτοιο, με σεβασμό και ευλάβεια όλοι οι έλληνες το τιμούμε.

***Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι υποψήφιος Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ, στην Α΄ Αθηνών**

www.panosavramopoulos.blogspot.gr